

همچنان که موج افزایش دما در شرق ایران می تازد، هوا گرم و گرم تر می شود و دل آدم برای تجربه خنکای بهاری تنگ و تنگ تر. در این شماره از مطالب گردشگری دخل و خرج شما را به سرزمینی خواهیم برد که هنوز سفیدی بر فرفرستان بر چیده کوهستان هایش می درخشد و هوایش به لطافت بهاری می ماند. کوهستان های سحر انگیز زنجان یا دنیایی از شگفتی با مقصد امروز ماست.

راهنمای سفر به مناطق کوهستانی اطراف زنجان

مداد رنگی های سنگی

خبرنگار سمیه محمد نیا حنایی

h.habibi@khorasannews.com

دیر زمانی نیست که ما از دنیای سیاه و سفید و بی رنگ خلاص شده ایم. یاد تان می آید آلبوم های خانوادگی را که ورق می زدیم زیبایی زیادی برای تو چه کردن نداشتند. تنها چهره ها برای مان مهم بود. چهره هاایی که گاه لباس و شن پوشیده بودند و گاه تیره. بگذارید قصه پر غصه تلویزیون را بگویم، زمانی که مجری مسابقه فوتبال می گفت بازیکنان فلان تیم با لباس روشن در طرف راست تصویر و تیم مقابل با لباس تیره در سمت دیگر نمایشگر قرار دارند و درست در خطر ناک ترین موقعیت بازی ناگهان توپ در چمن ورزشگاه گم می شد و حتی مجری بخت برگشته هم نمی توانست آن را پیدا کند. دنیای بی رنگ و واقعا جاذبه ندارد. اما امروز ما غرق در دنیای رنگ ها شده ایم. از تلویزیون و عکس ها بگیرد تا تجربه الوان لباس های مان. در یک کلام، رنگ ها ما را احاطه کرده اند، یک احاطه هنری و لذت بخش. اگر عاشق رنگ هستید با ما همسفر شوید تا شما را به جایی ببریم که کوه های پیش مانند طاووسی رنگارنگ به هزار رنگ جلوه گری می کنند. کوه های رنگین زنجان مقصد گردشگری ماست.

دژی برای استراحت دیوها:

کوهستان زنجان شاید یکی از پر جاذبه ترین کوهستان های ایران باشد. اگر در جایی از این کوه ها، رنگ ها به شیطنت دست زده اند و آن ها را نقاشی کرده اند، در جای دیگری از این چین خوردگی های خارق العاده، انسان دست به کار شده و شگفتی آفریده است. آن هم نه انسان همین روزگار ما با قدرت فناوری و ادوات پیشرفته، بلکه انسان صدها سال پیش و تنها با قدرت بازوان و تیشه های ابتدایی شان. کار انسان های پیشین آن قدر خارق العاده و خارج از حساب و کتاب همیشگی است که محلی های گویند این سازه های حجاری شده، نه تنها کار انسان نبوده که در حقیقت هنر نمایی و قدرت نمایی دیوها و اجنه است. فکر کنم شما هم خیلی دوست دارید بدانید که چه سازه ای در میان کوه های زنجان وجود دارد که چنین غوغایی به پا کرده است؟ پس بگذارید برایتان توضیح دهم. سازه های کهن دژ یا قله بهستان در دامنه ودل کوه های سر به فلک کشیده تراشیده شده است. اگر از روستای ایلی بلاغ به کوه های کهن دژ نگاه کنید، کوه های صاف و بدون دامنه ا می بینید که مانند مناره هایی کمر باریک، سقف آسمان را خراش می دهند. این مناره ها یا دودکش ها گاهی چند تا چندتا به هم چسبیده اند و گاه به صورت مجزا در کنار دیگر رقرار گرفته اند. روی این دودکش ها تخته سنگ بزرگی قرار دارد که محلی های می گویند آن ها تخت دیو هستند. دیوها این سنگ های عظیم را بالا بردند و روی این دودکش ها گذاشته اند تا موقعی که می خواهند استراحت کنند، روی آن ها بخوابند. زیر این تخته سنگ ها و در بدنه دودکش ها سوراخ هایی دیده می شود که به اسرار آمیز بودن کوه ها می افزاید. محلی های می گویند این حفره ها در واقع خانه های اجنه و دیوهاست. اما باستان شناسان حرف های جدیدتری می زنند. آن ها می گویند این خانه ها در واقع استحکاماتی است که انسان های ۴ هزار سال پیش برای در امان ماندن از شر دشمنان و بلایای طبیعی ساخته اند. از نظر باستان شناسان ماده ها زمانی که از رودخانه قزل اوزن عبور می کنند، به این کوه ها می رسند و جنس کنگلومرا بی سنگ های کوه را برای ایجاد سازه ای بزرگ در آن مناسب می بینند. آن ها ابتدا حفره هایی در دل کوه می تراشند و سپس راه های ارتباطی آن حفره ها را که در واقع اتاق بوده است با دیگر اتاق ها ایجاد می کنند. ماده ها اولین طبقه از سطح زمین را برای انبار اضطراری آذوقه و احشام اهالی کنده اند و سپس کوه را به صورت زیگزاگی حفر کرده اند تا پله هایی برای رسیدن به طبقات بالایی کوه ایجاد شود. البته متأسفانه از آن پله های هفت و هشتی چیزی باقی نمانده است و راه رسیدن به طبقات بالایی از خارج از کوه و با استفاده از تجهیزات کوهنوردی قابل دسترسی است. به هر حال طبقات بالایی در واقع پناهگاه های اضطراری افراد و حاکمان را تشکیل می داده است. آن چه در بالای این دژ بسیار جالب است، حفره ای سه متری از سنگ ساروج است که مانند حوضی، آب را در خود نگه می داشته است. آب از طریق لوله های سفالی که به «کنگ» معروف است، به این حوض می ریخته است و ساکنان شهر از آن استفاده می کرده اند اما به حال هیچ نظری به باستان شناسی برای چگونگی ساخت این حوض سنگی در دل کوه به توافق عمومی نرسیده است. بر اساس اسناد تاریخی، اولین ساکنان قله بهستان را مادها تشکیل می داده اند. اما قدمت یافته های باستان شناسی در این دژ به دور ان هخامنشیان می رسد. وجود اتاق های بزرگ با محرابی برای نماز، نشان می دهد این آپارتمان کوه تا دوران اسلامی هنوز هم قابل سکونت بوده و انسان ها به وسعت آن به فراخور نیاز هایشان می افزودند. اگر می خواهید به این کوه پر از شگفتی زنجان سری بزنید، باید به سمت منطقه ماهنشان در بخش غربی زنجان حرکت کنید. در مسیر آزادراه زنجان- تبریز در منطقه ماهنشان از جاده خارج شوید به سمت کوهستان بروید. در سه راهی مسیر روستای آسمن میرآخور انتخاب کنید و برانید تا پهل قزل اوزن برسید. بعد از گذر از پل جاده سمت چپ شما را به میانه کوه می برد. جاده خاکی است اما دست انداز زیادی ندارد. توصیه می کنیم از وارد شدن به حفره های کنده شده در کوه و ماجراجویی در راهروهای تنگ و تاریک تراشیده شده خودداری کنید. بی توجهی مسئولان در کنار همجوار ی کوه بارودخانه خروشان قزل اوزن و فرسایش مداوم بادی، این کوه را تو خالی شده را به شدت تحت تاثیر قرار داده و هر آن امکان ریزش بخشی از آن وجود دارد. پس دل به قدمت ۴ هزار ساله آن نبندید و ووار دالان های کوه نشوید.

الاداغ لار کجاست:

آلاداغ لار در زبان محلی به کوه های رنگارنگ گفته می شود و در غربی ترین بخش استان زنجان قرار دارد، در دست جایی که زمان می رود تا تمام شود و آذربایجان دامن بگستراند. اگر از آزادراه زنجان- میانه به سمت میانه حرکت کنید تقریباً بعد از ۷۰ کیلومتر رانندگی، چشم تان به کوه های خوش رنگی می افتد که هوش از سرتان می برد. باید خیلی بی ذوق باشید که مسیر تان را کج نکنید و برای یکی از این کوه ها پیاده نشوید. کوه های در هم و مخروطی شکل بارنگ های لایه لایه که چشم هر بیننده ای را میخوب خودش می کند. لایه های رنگی چون زرد درخشان، نارنجی خالص، قرمز شفاف رونا سی، سفید خام و حتی سبز فیروزه ای فام را می توان به راحتی روی کوه ها مشاهده کرد. از من می شنوید، اگر روزی هر چند به صورت اتفاقی در این بزرگراه قرار گرفتید، حتما دو، سه

ساعتی را به کوهنوردی از نوع رنگارنگش اختصاص دهید. البته اگر در فصل زمستان نبودید، چرا که زمستان های آلاداغ لار واقعا سر و استخوان سوز است و حتی گاهی احتمال یخ بندان هم وجود دارد. اما در دیگر فصل ها آلاداغ لار زیاده ور جاذبه است. جابه بهاری آن به خاطر رویش سبزه های جوان در پای کوه ها، حسابی زیباست. اما در تابستان به خاطر تابش مستقیم نور خورشید کانی های موجود در خاک کوه، رنگ زبایتی به خود می گیر و د تابلوی الوان آلاداغ لار غوغا می کند. برای رفتن به نزدیک این کوه ها، باید از یکی از مسیر های خروجی بزرگراه خارج شوید. روستاهای نزدیک این کوهستان هم برای خودشان دنیایی دارند. تمام درو دیوار و روستاها به دلیل استفاده و ستاپیان از خاک محلی دارای رنگ قرمز حنایی است. اگر از جلوبندی خودروی تان دل نکنده اید بهتر است آن را در یکی از همین روستاها پارک کنید و پیاده به سمت کوه ها بروید، چرا که مسیر روستا تا پای کوه خاکی و پر دست انداز است. در این فصل سال، یا تو چه به نبود درخت در مسیر کوهستانی شاید تصور کنید دمای هو آا را به دهنده باشد، اما هوای آلاداغ لار از نوع کوهستانی و معتدل است و این یعنی راهی بسیار لذت بخش در انتظار تان است. هر چه بیشتر پیاده روی کنید و دل به کوه ها و درها بهدید، رنگ های زیبا دور از انتظار، بیشتر خودشان را به شما نشان می دهند. در کنار بعضی از کوه ها آب راه ها یا جوی های کوچکی روان هستند که سر چشمه آن ها نامعلوم است. وجود این جویها در دل این کوهستان زیبا یعنی صد چندان شدن زیبایی ها یا بهتر بگویم دو برابر شدن رنگ ها در انعکاس آب. زمین شناسان عامل رنگین بودن کوه ها را مربوط به لایه تشکیل دهنده آن ها می دانند. از نظر آن ها سازند این کوه ها (بخش وسیعی از یک لایه زمین که نوع سنگ یکسانی دارد) دارای مقادیر قابل توجهی آهن و مس است که در دوره کوه زایی از دل زمین بیرون آمده جوی چشم ما سبز شده است و طی قرن ها به واسطه اکسید شدن کانی های موجود در این سنگ ها، این چنین رنگارنگ شده اند. به هر حال این شگفتی زیبا و رنگین کمائی آن قدر جالب و منحصر به فرد است که می تواند بخشی از زمان گردشگری شما در زنجان را به خود اختصاص دهد.

دودکش جن:

چنان که گفتیم محلی ها به ستون های مناره ای شکل که ناگهان از دل زمین سر در آورده به طاق آسمان چسبیده اند، دودکش جن می گویند، اما شاید برای شما هم جای پرسش باشد که واقعا این مناره های سنگی چگونه به وجود آمده اند؟ زمین شناسان به این عارضه زمین شناسی hoodoo می گویند. معروف ترین هودوها در ایالات متحده ، کانادا، ترکیه و مالزی وجود دارند و تنها در ایران و زنجان هودوها در واقع سنگ های سختی هستند که طی قرن ها در پی فرسایش بادها به این شکل درآمده اند. زمین شناسان وجود سنگ ها در بالای سر هودوها را این گونه توضیح می دهند که بخش بالایی هودوها در درجه سختی بیشتری نسبت به سنگ بدنه در برابر فرسایش بادی بر خور دار است بنابراین فرسایش کمتری نسبت به بدنه آن دارد.

کوهستان همیشه برفی ییلاق علم کندی

از بخش ماهنشان زنجان به عنوان نگین گردشگری این استان یاد می کنند. روستاهای زیبا و سرسبز و کوه های خاص قارالان و جویبار های خروشان فصلی و دائمی و چشمه های جوشان زیادی در این منطقه خوش آب و هوا وجود دارند که خاطر ه دل انگیزی از یک سفر برای شما رقم می زنند. یکی از این طبیعت های بکر و پاک، دژ ییلاق علم کندی انتظار قدم های شما را می کشد. علم کندی نام روستایی است از توابع ماهنشان که ۳۵ کیلومتر از مسیر ۶۰ کیلومتری اش خاکی است، اما دست انداز خودرو خراب حرکت کند، حدود دو ساعت که به سمت سرسبزی، آب و هوای پاک به دلیل نبودن هیچ خودرو و آلوده ای و جویبار های ریز و درشتی که گاه از ناچ آبآد زمین دشت سر در می آورند و چند متری با شما همسفر می شوند و به ناگاه در میان سنگ ها و سبزه ها ناپدید می شوند و صدای پرندگان خوش خوان موسیقی طبیعت علم کندی است که در یک همنازی آهنگین با جویبار ها و زنگوله های دام ها، گوش هایتان را می نوازد. کمی به سمت کوهپایه حرکت کنید، حدود دو ساعت که به سمت کوهپایه حرکت کنید، چشم تان به سیاه چادر عشایر آذربایجانی و زنجان و درو شن می شود. زیاد فارسی نمی دانند اما مهمان نواز هستند و با لبخند استقبال می کنند، اگر با لینیات میانه خوبی دارید، این جا بهترین جایی است که می توانید مرغوب ترین لینیات تازه را نوش جان کنید. دوغ های تلمی که به واسطه ریختن در پوست گوسفند و تکان های مداوم عمل می آید، لذت بخش ترین نوشیدنی است و در واقع حکم دارویی را دارد که می تواند هنگام راهپیمایی در این دشت و این هوای مصفا به جانتان هدیه دهد. دشت های علم کندی مانند یک باغ گیاه شناسی است، اگر در زمینه گیاهان دارویی سر رشته داشته باشید

شده اند. نسیمی که از روی کوه ها به سمت دشت می آید، هوای مطبوع دشت را صد چندان می کند. برای رفتن به علم کندی می توانید باز هم در زنجان اقامت داشته باشید. البته اقامت گاهی با کمک شهرداری در علم کندی مهیا شده است که در فصل های تابستان خدمات مناسبی برای شب خوابی گردشگران ارائه می دهد. دیگر انتخاب جا با خودتان است. اما تنها یک نکته و سوسه انگیز ماند که برایتان هنوز نگفته ایم و آن بحث خوشمزه خورد و خوراک در علم کندی است. ناهار خوردن به خودی خود در پای کوه در قارالان خیلی می چسبد، چه برسد به این که غذایی که نوش جان می کنید کباب دنده ای باشد و توسط عشایر طبخ شود. کباب دنده ای شاید در مقایسه با دیگر غذاهای کبابی از قیمت بالایی بر خور دار باشد اما امتحانش در سیاه چادر ها و در آن دشتی که و صفش را گفتیم خیلی بیشتر از این ها می ارزد. علاوه بر این دوغ های خوشمزه هم باید کنار سفارش تان باشد. قیمت یک سیخ کباب دنده ای که به راحتی یک نفر خوش خوراک را سیر می کند حدود ۲۰ تا ۲۵ هزار تومان است.

می توانید گیاهان دارویی چون کاکوتی، جای کوهی، پونه و... را شناسایی کنید و به عنوان سوغاتی از دشت داخل کوه لار تان بگذارید. نکته ای که باید به آن توجه داشت این است که هنگام برداشت این نعمت های مفید و سبز آن ها را از ریشه بیرون نیاورید و تنها به چین برگ های آن ها اکتفا کنید. اگر عاشق ریواس هستید، باید خدمت تان عرض کنم که این جا معدن ریواس است. دشت با ساقه های قرمز رنگ و آبدار ریواس در تمامی مسیر از شما پذیرایی می کند. البته در علم کندی خوراکی دیگری هم به رایگان به طبیعت دوستان هدیه می شود. گیاهی به نام «سوی» که در زبان ماهنشانی به معنای پوسشش را بکن» است. گیاه «سوی» بسیار شبیه ریواس خودمان است اما شکل و شمایلش بیشتر شبیه شاخه درختان است که باید پوست آن را بکنید تا بتوانید بجوید و بخورید. کوه های قارالان به دلیل داشتن ارتفاع بیش از ۲ هزار متر همیشه پوشیده از برف هستند و مانند یک یخچال طبیعی عمل می کنند. همین کوه های سر به فلک کشیده سر سفید عامل سرسبزی و طراوت و حاصل خیزی بی بدیل دشت

کانادا است- البارویا انگلیسی
ویزای ۵ ساله
۳۸۸۴۴۸۴۴-۹۱۵۰۰۵۵۲۰۰

اقامت اروپا
ویزا مولتی کانادا
ویزا تضمینی اسپانیا
جشنواره تورهای تابستانه
تایلند، مالزی، ترکیه، دبی، گرجستان، اروپا
پویا ۳۱۷۰۱

یزد کیش
سرعین
نجف بلگراد
۳۶۰۷۹۰۹۹

نازلترین قیمت و شرایط کاملاً استثنایی
استانبول مالزی
تایلند کیش / قش-م
ارمنستان
با شرایط اقساط و تضمین کیفیت
تور گروهی ویژه ولادت حضرت معصومه (س)
قهر و جمکران
شمال شیراز اصفهان
www.psd180.ir
۳۷۱۳۷۰۳۱-۶

رخسار سیر ۳۲۲۸۰۱۱۰
دبی ترکیه
چین تایلند مالزی

روسیه
یک هفته اقامت رایگان
۳۷۶۷۶۴۷۶

کیش- قشم- تبریز- شیراز
تور ماه عسل
۳۸۰۶۹
۳۱۳۰۰

شیرعین شعبه و شریک دیگری ندارد
نجف
آرام سر شعیان
۳۸۵۵۰۳۶۰

سرعین ماسوله
۳۸۵۵۰۳۶۰

کیش
تشریفات سفر کتیم...
چارتر کننده همه روزه
۳۸۵۵۰۳۶۰

کیش- قشم- تبریز- شیراز
تور ماه عسل
۳۸۰۶۹
۳۱۳۰۰

هایس تور بیست vip
۳۸۵۵۰۳۶۰

کیش
تخصص ماست
۳۶۰۳۶۰۱۰

گرجستان
مستقیم از مشهد
۳۸۰۶۳۰۰۰

کیش
تایلند مالزی تالی
دبی عربستان ترکیه
فلامینکو ۳۶۰۹۹۹۳۴

کیش
تایلند مالزی تالی
دبی عربستان ترکیه
فلامینکو ۳۶۰۹۹۹۳۴

هتل ۵ ستاره
پارمیس کیش
ترانسفر فرودگلی، (استور، مولتا، بکوزی)
سرو میوه، آب معدنی، پای و قهوه
صبحانه و نهار بصورت بوفه
۳۸۰۶۳۰۰۰
WWW.PARMISAGENCY.TE